

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра соціології та соціальної роботи**

 ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету суспільних наук
Остапець Ю.О.
« 30 » 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ПОТЕРПІЛИМИ ВІД НАСИЛЬСТВА

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Ужгород – 2025

Робоча програма з навчальної дисципліни «**Соціальна робота із потерпілими від насильства**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **23 Соціальна робота** спеціальності **321 Соціальна робота** освітньої програми «**Соціальна робота**».

Розробник:

Орос Олександра Богданівна, доцент, кандидат соціологічних наук,
доцент кафедри соціології та соціальної роботи;

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
соціології та соціальної роботи

протокол № 12 від «30» червня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри Дмитро АФАНАСЬЄВ

Гарант освітньо-професійної програми Руслан ЖИЛЕНКО

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 10 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Олена ПОПАДИЧ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	4
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,7 самостійної роботи студента – 3	7	8
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Соціальна робота з потерпілими від насильства» – визначення та характеристика поняття насильства, його видів та проявів. Головними завданнями дисципліни є навчити надавати практичні поради, як уникнути і попередити насильство, ознайомити з діяльністю служб, установ, відомств тощо, до яких мають змогу звернутися потерпілі, з стандартом надаваних послуг.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність виконувати професійну діяльність згідно з етичними вимогами соціальної роботи та особливостями фізичного й емоційного стану отримувачів соціальних послуг.

ЗК6. Здатність організовувати та проводити первинний прийом вразливих груп населення, прийом звернень і повідомлень про осіб/сімей, які потрапили у СЖО та потребують соціальної допомоги чи послуг та вести їх облік.

ЗК7. Здатність організовувати та надавати базові соціальні послуги особам/сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО, у територіальній громаді.

ЗК8. Здатність оперативно вирішувати нестандартні (кризові) ситуації і вживати адекватні ситуації заходи в межах повноважень

Спеціальні (професійні) компетентності (ПК)

ПК1. Здатність орієнтуватись у системі законів та нормативноправових актів, що діють в сфері соціального захисту осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (далі – СЖО) та потребують соціальної підтримки і надання соціальних послуг, захисту прав дітей.

ПК2. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи.

ПК3. Здатність до розуміння сутності, значення напрямків, форм і методів, теорій соціальної роботи, організації та функціонування системи надання соціальних послуг на різних рівнях.

ПК5. Здатність виявляти, аналізувати та оцінювати проблеми та індивідуальні потреби осіб/сімей з ознаками СЖО.

ПК6. Здатність організовувати та проводити первинний прийом вразливих груп населення, прийом звернень і повідомлень про осіб/сімей, які потрапили у СЖО та потребують соціальної допомоги чи послуг та вести їх облік.

ПК7. Здатність організовувати та надавати базові соціальні послуги особам/сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО, у територіальній громаді.

ПК9. Здатність проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу в межах соціальної роботи у громаді, у тому числі щодо надання соціальних послуг, сімейних цінностей та сімейних форм виховання дітей, недопущення насильства/жорстокого поводження з дітьми.

ПК12. Здатність організовувати та здійснювати соціальний супровід різних форм сімейного виховання.

ПК14. Здатність здійснювати аналіз результативності роботи з надання соціальних послуг та вести відповідну документацію.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми:

- OK1.2.15 Соціальна робота з дітьми-сиротами та позбавленими батьківського піклування
- OK1.2.18 Соціальна робота з національними спільнотами

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми “Соціальна робота”, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, що діють у сфері соціального захисту осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО та потребують соціальної підтримки і надання соціальних послуг.	ПРН 6
Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати.	ПРН 7
Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний вітчизняний і зарубіжний досвід.	ПРН 8
Оцінювати та аналізувати життєву ситуацію осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО шляхом обстеження житлово-побутових умов, спостереження, інтерв'ю тощо у відповідності до нормативно-правових документів.	ПРН 10

Розробляти, узгоджувати, переглядати/коригувати індивідуальний план надання соціальних послуг разом з отримувачем соціальних послуг та/або його законним представником; проводити заходи, визначені індивідуальним планом.	ПРН 11
Здійснювати підготовку та укласти договір про надання соціальних послуг та узгоджувати його з отримувачем соціальних послуг та/або його законним представником.	ПРН 12
Добирати адекватні форми, методи, теорії соціальної роботи відповідно до напрямку професійної діяльності та застосовувати їх на практиці.	ПРН 13
Демонструвати знання змісту, функцій, призначення соціальної роботи, особливостей функціонування системи надавачів соціальних послуг.	ПРН 14
Опрацьовувати доручення щодо ведення випадку, формування особових справ, банків даних, здійснювати загальний документальний супровід соціальної роботи та надання соціальних послуг.	ПРН 16
Забезпечувати у громадах розвиток сімейних форм виховання для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та дітей, які перебувають у СЖО.	ПРН 18
Організовувати та надавати базові та інші соціальні послуги, здійснювати соціальний захист вразливих груп населення на рівні територіальних громад.	ПРН 19
Реалізовувати соціальні проекти і програми в громаді, перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, у тому числі щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення домашнього насильства.	ПРН 20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати доступні інструменти правового та соціального захисту потерпілих від насильства та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, що діють у сфері соціального захисту осіб, що постраждали від насильства.	ПРН 6
Встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й наснажувати у вийти з кола насильства.	ПРН 7
Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання, які постають у роботі з постраждалими від насильства.	ПРН 8
Оцінювати та аналізувати життєву ситуацію осіб/сімей, які постраждали від насильства і(або) належать до вразливих груп населення та/або перебувають у СЖО шляхом обстеження житлово-побутових умов, спостереження, інтерв'ю тощо у відповідності до нормативно-правових документів.	ПРН 10
Розробляти, узгоджувати, переглядати/коригувати індивідуальний план надання соціальних послуг разом постраждалим від насильства та/або його законним представником; проводити заходи, визначені індивідуальним планом.	ПРН 11
Здійснювати підготовку та укладати договір про надання соціальних послуг та узгоджувати його з отримувачем соціальних послуг та/або його законним представником.	ПРН 12
Розуміти специфіку роботи з клієнтами, що постраждали від різних видів та форм насильства. Добирати адекватні форми, методи, теорії соціальної роботи відповідно до напрямку професійної діяльності та застосовувати їх на практиці.	ПРН 13
Розуміти зміст, функції, призначення соціальної роботи з потерпілими від насильства.	ПРН 14
Вміти опрацьовувати доручення щодо ведення випадку осіб постраждалих від насильства, формувати особові справи, банки даних, здійснювати загальний документальний супровід соціальної роботи з постраждалими від насильства.	ПРН 16
Розуміти важливість первинної профілактики домашнього та інституційного насильства.	ПРН 18
Вміти організовувати та надавати соціальні послуги постраждалим від насильства, здійснювати соціальний захист вразливих груп населення на рівні територіальних громад.	ПРН 19
Вміти реалізовувати соціальні проекти і програми в громаді, перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, у тому числі щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення домашнього насильства.	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання результатів навчання та методами демонстрування з навчальної дисципліни є: 1) поточний контроль – здійснюється для всіх видів аудиторних занять під час їх проведення. Метою поточного контролю є визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання студента за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни, практичними заняттями, самостійною роботою; 2) проміжний (модульний) контроль має на меті оцінювання знань, умінь та практичних навичок студента, набутих під час засвоєння теоретичного і практичного матеріалу після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни; 3) підсумковий контроль передбачає комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: доповідь на практичному занятті, доповнення, загальна активність, участь у груповій роботі з розробки соціального проекту, презентація ІНДЗ.

Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення критерії виконання завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю протягом одного модуля – 50.

Форма модульного контролю: контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань і тести. Кожне завдання модульної контрольної роботи (2 теоретичні і тестові завдання) оцінюється окремо. Загальна оцінка розраховується як сума оцінок: теоретична частина – 40 балів (по 20 балів кожне теоретичне питання); тести оцінюються в 10 балів. Максимальна оцінка за модульну контрольну роботу – 50 балів.

Підсумкова оцінка за кожний модуль складається із суми балів за поточне оцінювання і результату модульної контрольної роботи (максимальна оцінка – 100 балів).

Форма підсумкового семестрового контролю: залік у формі усного опитування.

Результат підсумкового контролю визначається як середнє арифметичне значення двох модулів. Якщо студент погоджується з набраною кількістю балів, ця оцінка може бути виставлена у відомість. Якщо студент не отримав достатньої кількості балів (менше 35) або не погоджується з підсумковою оцінкою, то він складає іспит в усній формі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Т	Т	Т	Т	Т	Модульна контрольна робота	Сума
1	2	3	4	5		
10	1	1	10	1	50	100
	0	0		0		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

1	2	3	4	5	Модульна контрольна робота	Сума
0	0	0	0	0	50	100

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кі лькість	Максима льна кількість балів (сумарна)	Кіл ькість	Максим альна кількість балів (сумарна)
Участь у груповій роботі з розробки соціального проекту	2	10	2	10
Доповідь на практичному занятті	5	30	5	30
Підготовка ІНДЗ	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Критерії оцінювання модульної контрольній роботи:

40-50 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, правильно вирішує тестові завдання.

30-39 балів – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації. Тести вирішує правильно.

20-29 балів – студент відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою. При вирішенні тестових завдань допускає незначні помилки.

10-19 балів – студент не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань, вирішує тести з помилками.

1-9 балів – не в змозі викласти зміст питань, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, вирішує завдання, які потребують однослівної відповіді.

0 – студент не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті»

(затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) – заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) – заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1.Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Насильство, як соціальне явище

Тема 1. Насильство. Види насильства. Предмет, мета і завдання курсу, його місце в системі підготовки бакалаврів соціальної роботи. Фактори, причини і наслідки насильства. Факти насильства: побиття, знущання, приниження, присилування, примус, безпідставне покарання, ігнорування, економічний контроль, примус до шлюбу, сексуальні домагання, примус до проституції, державний тиск, фемінізація бідності, секс-продаж, зґвалтування, секс-насильство (включно зґвалтування у воєнних конфліктах), лайки, образи, маніпулювання, моральний та психологічний тиск, звинувачення, формування почуття провини, насильне обмеження, в тому числі й інформаційне, ізоляція (наприклад, заборона працювати), насилля на національному ґрунті, насилля на релігійному ґрунті. Види насильства: домашнє, сексуальне, сімейне, фізичне, економічне, психологічне, торгівля людьми. Групи ризику.

Тема 2. Сімейне насильство. Насильство над жінками. Визначення терміну. Форми насильства у сім'ї: фізичне, сексуальне, економічне, психологічне. Типи насильства у сім'ї: подружнє, з боку батьків щодо дітей, з боку дорослих дітей щодо батьків та родичів похилого віку, насильницькі стосунки між дітьми в одній сім'ї, насильство між іншими членами сім'ї. Правові та організаційні основи профілактики цього виду правопорушень згідно Закону України «Про попередження насильства в сім'ї». Обставини через які жінка може економічно залежати від чоловіка: а) відсутність роботи; б) перебування у декретній відпустці, де соціальна допомога дуже мала або її зовсім немає; в) жінка не має власного житла, а ситуація з притулками в багатьох країнах зовсім критична – змушена жити з чоловіком, який є чинником такого фактора, як насильство в сім'ї тощо.

Тема 3. Домашнє насильство. Визначення терміну «домашнє насильство». Приховані форми домашнього насильства: систематичні образи і приниження гідності, примусова ізоляція від зовнішнього світу (заборона на роботу, навчання, на зустрічі з друзями і навіть родичами), економічні утиски (жорстке обмеження у фінансах і вимога детальної звітності – нерідко при забороні заробляти самостійно). Психологічний портрет жертви домашнього насильства. Фактори домашнього насильства: економічний, соціальний, індивідуальний. Наслідки домашнього насильства. Перспективи запобігання домашньому насильству.

Тема 4. Насильство над дітьми. Насильство серед дітей. Шкільне насильство. Булінг. Феномен насильства та жорстокого поведіння з дітьми.

Поширеність жорстокого поводження з дітьми в Україні та світі. Насильство щодо дітей в сім'ї та його особливості. Насильство щодо дітей поза сім'єю. Загальні наслідки насильства для дитини, агресора та суспільства загалом. Міжвідомчий підхід до попередження насильства щодо дітей та його нормативно-правове підґрунтя. Організації та установи, що працюють в інтересах сімей та дітей, зокрема щодо захисту дитини від жорстокого поводження. Проблеми насильства у інтернатних закладах, місцях позбавлення волі, притулках, прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу та ін.

Тема 5. Специфіка соціальної роботи з потерпілими в залежності від видів і форм насильства. Характеристика фізичного насильства, його особливості. Специфіка сексуального насильства над дитиною. Сутність психологічного (емоційного насильства) над дітьми та його форми. Особливості нехтування потребами дитини. Наближені та віддалені у часі наслідки насильства. Фізичні та психологічні наслідки насильства. Наслідки насильства щодо дітей для громади, суспільства. Індикатори фізичного, сексуального, психологічного, економічного насильства. Групи індикаторів. Шляхи виявлення індикаторів насильства. Методи діагностики насильства: візуальні, психологічні, медичні, соціологічні, педагогічні. Особливості застосування методів

Модуль 2. Система попередження насильства

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення попередження насильства. Жорстоке поводження як правове поняття. Захист від насильства у міжнародному законодавстві. Нормативно-правова база України щодо попередження насильства у сім'ї та жорстокого поводження з дітьми. Міжвідомчий підхід до попередження насильства щодо дітей та його нормативно-правове підґрунтя. Організації та установи, що працюють в інтересах сімей та дітей, зокрема щодо захисту дитини від жорстокого поводження.

Тема 7. Зміст та форми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поводження з різними групами клієнтів. Сутність соціальної профілактики насильства та жорстокого поводження. Первинна, вторинна та третинна профілактика. Основні принципи профілактичної діяльності. Зміст та форми профілактики насильства та жорстокого поводження з дітьми.

Тема 8. Зміст та форми соціальної роботи з клієнтами, які постраждали від насильства, а також їх сім'єю. Сутність та завдання кризової інтервенції. Особливості консультування з проблем попередження та подолання жорстокого поводження. Психологічні особливості опитування клієнтів, які зазнали насильства. Принципи спілкування фахівця з жертвою насильства/свідком насильства, а також її рідними та близькими. Індивідуальна та групова робота з потрепілими від насильства.

Тема 9. Організація роботи з потерпілими від незаконної торгівлі людьми. Правові основи соціальної роботи у сфері попередження торгівлі людьми. Ціль, завдання і принципи соціальної роботи по попередженню торгівлі людьми і надання допомоги потерпілим. Соціальна профілактика торгівлі людьми. Соціальна реабілітація потерпілих від торгівлі людьми. Соціально- психологічний портрет потерпілих від торгівлі людьми. Причини і наслідки торгівлі жінками з України. Українські ініціативи, направлені на запобігання та протидію торгівлі людьми. Принципи допомоги жінкам,

потерпілим від торгівлі людьми. Потреби потерпілих від торгівлі людьми. Кризові центри та гарячі лінії.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання: денна				
	Усього	у тому числі			
лекції		практ.	лабор.	інд.роб.	сам.роб.
Модуль 1.					
Тема 1. Насильство. Види насильства.	9	2	2		5
Тема 2. Сімейне насильство. Насильство над жінками	9	2	2		5
Тема 3. Домашнє насильство.	9	2	2		5
Тема 4. Насильство над дітьми. Шкільне насильство. Булінг	9	2	2		5
Тема 5. Специфіка соціальної роботи з потерпілими в залежності від видів і форм насильства.	9	2	2		5
Модульна контрольна робота	2	2	0		0
Разом за модуль	47	12	10		25
Модуль 2.					
Тема 6. Нормативно-правове забезпечення попередження насильства	11	4	2		5
Тема 7. Зміст та форми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поведіння з різними групами клієнтів	11	2	4		5
Тема 8. Зміст та форми соціальної роботи з клієнтами, які постраждали від насильства, а також їх сім'єю	10	2	2		6
Тема 9. Організація роботи з потерпілими від незаконної торгівлі людьми	9	2	2		5
Модульна контрольна робота	2	2	0		0
Разом за модуль	43	12	10		21
Разом за семестр	90	24	20		46

5.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Насильство. Види насильства.	0	0
2	Тема 2. Сімейне насильство. Насильство над жінками	2	1
3	Тема 3. Домашнє насильство.	2	1
4	Тема 4. Насильство над дітьми. Шкільне насильство. Булінг	2	1
5	Тема 5. Специфіка соціальної роботи з потерпілими в залежності від видів і форм насильства.	2	0
6	Тема 6. Нормативно-правове забезпечення попередження насильства	2	1
7	Тема 7. Зміст та форми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поведіння з різними групами клієнтів	4	0
8	Тема 8. Зміст та форми соціальної роботи з клієнтами, які постраждали від насильства, а також їх сім'єю	2	0
9	Тема 9. Організація роботи з потерпілими від незаконної торгівлі людьми	2	0
	Всього:	20	4

5.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Насильство. Види насильства.	5	8
2	Тема 2. Сімейне насильство. Насильство над жінками	5	8
3	Тема 3. Насильство у сім'ї. Домашнє насильство.	5	8
4	Тема 4. Насильство над дітьми. Шкільне насильство. Булінг.	5	9
5	Тема 5. Специфіка соціальної роботи з потерпілими в залежності від видів і форм насильства.	5	9
6	Тема 6. Нормативно-правове забезпечення попередження насильства	5	9
7	Тема 7. Зміст та форми профілактики насильства в сім'ї та жорстокого поведіння з різними групами клієнтів	5	9
8	Тема 8. Зміст та форми соціальної роботи з клієнтами, які постраждали від насильства, а також їх сім'єю	6	9
9	Тема 9. Організація роботи з жертвами «торгівлі людьми»	5	9
	Модульна контрольна робота	0	
	Всього:	46	78

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

В умовах використання формату онлайн-навчання (дистанційного навчання) із застосуванням мережі Google Meet названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту (заліку) здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

Технічні засоби: комп'ютер, мультимедійний проектор. Засоби Microsoft Office: Microsoft Office Word (текстовий редактор); Microsoft Office PowerPoint (програма підготовки презентацій). Платформа електронного навчання Moodle.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Берлач А. І. Спеціальні заходи попередження насильства в сім'ї. Південноукр. правничий часопис. 2015. № 4. С. 88-91
2. Вертенко Т., Климчук Я. Технології соціальної роботи із жінками, які постраждали від домашнього насильства. Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка. Вип 33. Том 1. 2020. С.286-291.
3. Галай А. О. Міжнародний досвід попередження та протидії домашньому насильству : монографія. Київ: КНТ, 2014. 160 с.
4. Корнієнко М.В. Концептуальні основи протидії насильницьким злочинам щодо дітей: монограф. Одеса: Одеський держ. ун-т внутр. справ, 2019. 318 с.
5. Кочемировська О.О., Христова Г.О. Стандарти надання соціальних послуг особам, які постраждали від насильства в сім'ї: міжнародний досвід та рекомендації для України. Київ: Запоріжжя: Друкарський світ, 2011. 228 с. 52.
6. Ліщинська О. А. Профілактика психологічного насильства у сім'ї та освітньому середовищі: метод. Рекомендації. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціології та політичної психології. Київ: [Міленіум], 2010. 68 с.
7. Мобільна бригада соціально-психологічної допомоги постраждалим від домашнього насильства: особливості створення і забезпечення роботи. Метод. посіб./за заг. ред. Кочемировська О.О. Київ: ФОП Клименко, 2020. 80 с.
8. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2018. № 5. С. 35.

9. Орос О.Б. Превентивні та корекційні можливості щодо проявів фізичного насильства серед дітей. Вісник Національного університету оборони України. 2015. Вип. 1 (44). С. 166-171.
10. Орос О.Б. Педагогічне насильство як соціально-психологічна проблема. Психологія: теорія і практика: збірник наукових праць. 2018. Вип. 2 (2). Мукачєво-Київ: РВВ МДУ, 2018. С. 88-98.
11. Орос О.Б. Мобінг в освітньому середовищі. Габітус. 2020. Випуск 11. С. 27-31.

Допоміжна література

1. Розірви коло. Сайт інформаційної кампанії Фонду ООН у галузі народонаселення. URL: <https://rozirvykolo.org/>
2. Організація роботи підрозділів ОВС, що здійснюють профілактичну роботу серед дітей, у сфері протидії жорсткому поведженню з дітьми та насильству в сім'ї: методичний посібник/ Авт. кол.: Гришко А.А., Журавель Т.В., Кочемировська О.О., Лазаренко О.О., Сергєєва К.В.; за ред. Т.В.Журавель, О.О.Кочемировської. К.: Обнова, 2013. 72 с.